

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 287/22	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA			
0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
wyrok łączny Sądu Okręgowego w P. z dnia (...) r., sygn. akt (...)			
0.11.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			

# obrońca			
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącnego			
# inny			
0.11.3. Granice zaskarżenia			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza		

	<p>przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu</p>	
#	<p>art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu</p>	
#	<p>art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia</p>	
#	<p>art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</p>	
#	<p>art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego,</p>	

	nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka				
#	art. 439 k.p.k.				
#	brak zarzutów				
0.11.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	zmiana		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
0.12.1. Ustalenie faktów					
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.2. Ocena dowodów					
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów					
0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)					
STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków					
Lp.	Zarzut				
	Obraza prawa materialnego – art. 85 § 1 k.k.	# zasadny # częściowo zasadny			

	# niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
Na wstępie Sąd Apelacyjny zastrzec pragnie, że Prokurator kierując do Sądu odwoławczego apelację od wyroku łącznego sformułował de facto jeden zarzut a to obraży art. 85 § 1 k.k. upatrując błędu Sądu I instancji w tym, że połączył wszystkie kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu wyrokami jednostkowymi choć nie było ku temu warunków, co wskazuje raczej, iż tak naprawdę zarzuca obrażę prawa materialnego ale również, a może przede wszystkim, art. 85 § 2 k.k. Jest to o tyle ważne, iż określa zakres	

apelacji co
pozwoliło
Sądowi
Apelacyjnemu
na dokonanie
korekty
zaskarżonego
wyroku.

Podczas gdy
bowiem sam
zarzut obraz
przez Sąd
Okręgowy art.
85 § 1 k.k. jest
jak najbardziej
słuszny, o tyle
jego
uzasadnienie
oraz wskazane
przez
apelującego
powody, dla
których uznał, że
doszło do obrazy
art. 85 § 1 k.k. już
nie. Analizując
zresztą treść
uzasadnienia
apelacji dojąć
można do
wniosku, iż
postawiony w
petitum apelacji
zarzut obrazy
art. 85 § 1
k.k. jest niejako
zarzutem
wtórnym.

Prokurator
bowiem w części
motywacyjnej
swego środka
zaskarżeni
podnosi bowiem
w pierwszej
kolejności,
czyniąc niejako
chyba ów zarzut
– choć nie

wyartykułowany
wprost –
istotniejszym od
tego, który został
wskazany w
apelacji, że Sąd
Okręgowy
błędnie
zastosował
przepisy prawa
intertemporalnego
a konkretnie art.
81 ust. 1 i 2
ustawy z dnia 19
czerwca 2020 r.
o dopłatach do
oprocentowania
kredytów
bankowych
udzielanych
przedsiębiorcom
dotkniętym
skutkami (...)19
oraz o
uproszczonym
postępowaniu o
zatwierdzenie
układu w
związku z
wystąpieniem
(...)19 (Dz. U.
z 2020 r.,
poz. 1086 –
dalej ustawa
covidowa).

W tej materii
Sąd Apelacyjny
pragnie zatem
zauważyć, iż
rzeczywiście
bardzo aktywna
działalność
ustawodawcy
gdy idzie o
dokonywanie
zmian w
kodeksie
karnym w
obszarze

przepisów
dotyczących
kary łącznej i
wyroku łącznego
powoduje, iż w
chwili obecnej
problemy
związane z
właściwą
interpretacją
przepisów –
tak tych, które
dotyczą samej
materii kary
łącznej, jak i
wiążących się z
nimi przepisów
międzyczasowych
– są szczególnie
nasilone. W
rzeczy samej
bowiem ilość i
tempo zmian
dokonywanych
ostatnio w
zakresie
przepisów
regulujących
kwestie
związane z
wymiarem kary
łącznej są
odwrotnieproporcjonalne
do ich jakości
co powoduje
określone
trudności
interpretacyjne.
Nie chodzi tu
przy tym o to, że
przepisy zawarte
w kodeksie
karnym zmienia
się ustawami
dotyczącymi
zupełnie innych
kwestii (w tym
przypadku walką
z pandemią
(...)19 do czego

zmiana przepisów o karze łącznej nie ma najmniejszego odniesienia) co zabiegi te czyni mało poważnymi ale o to, że przepisy te pod względem techniki ustawodawczej są uchwalane niedbale, w sposób, który nie daje jasności co do intencji ustawodawcy co rodzi określone konsekwencje w stosowaniu tego prawa w poszczególnych przypadkach dotyczących się przecież konkretnych ludzi.

Jednym z przykładów takich przepisów jest właśnie wspomniany już wcześniej art. 81 ust. 1 i 2 ustawy covidowej, a więc przepis, który miał regulować kwestie przejściowe związane ze zmianą przepisów dotyczących kary łącznej

(przepis prawa
intertemporalnego).

Na wstępie
niniejszych
rozważań
zastrzec od razu
należy, że Sąd
Okręgowy w
sposób
prawidłowy
ustalił, jakie
wyroki skazujące
zapadły w
stosunku do
skazanego A.
E. i zgromadził
niezbędne dla
rozstrzygnięcia
sprawy dowody,
a zwłaszcza dane
dotyczące
okresów, w
jakich skazany
ten odbywał
poszczególne
wymierzone mu
kary
pozbawienia
wolności oraz
niezbędne dane
osobopoznawcze.

Odnosząc się do
apelacji
prokuratora
podkreślić
trzeba, że jej
autor nie skupił
się na
zastosowanym
przez Sąd
Okręgowy
reżimie
prawnym –
określającym
podstawy i
rozmiar kary
łącznej
orzekanej w

wyroku łącznym
– a na prawnej
dopuszczalności
orzeczenia kary
łącznej w wyroku
łącznym, stojąc
na stanowisku,
że warunki takie
in concreto nie
zostały
spełnione.

Innymi słowy
podniósł
klasyczny zarzut
obrazy prawa
materialnego
(error iuris),
który polegać
może na błędnej
wykładni
przepisu,
zastosowaniu
nieodpowiedniego
przepisu lub
zastosowaniu go
w niewłaściwy
sposób,
zastosowaniu
danego przepisu,
mimo zakazu
określonego
rozstrzygania
lub
niezastosowaniu
normy, której
stosowanie było
obowiązkowe.

Godzi się zatem
przypomnieć, iż
podstawą
kontestowanego
przez skarżącego
rozstrzygnięcia o
karze łącznej
orzeczonej w
zaskarżonym
wyroku łącznym
było
zastosowanie

przez Sąd Okręgowy przepisów Rozdziału IX ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138). Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., tj. do dnia poprzedzającego wejście w życie nowelizacji do Kodeksu karnego na mocy art. 38 ustawy covidowej, która gruntownie zmieniała instytucję kary łącznej, przywracając de facto model orzekania o karze łącznej, wedle zasady chronologii orzeczeń, która obowiązywała w polskim systemie prawnym do dnia 30 czerwca 2015 r.. Z dniem bowiem 1 lipca 2015 r. ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych

innych ustaw
(Dz.U. z 2015
r., poz. 396 –
dalej w skrócie
nowela lutowa)
wprowadziła
tzw. kroczący
model kary
łącznej.

Zmiany zasad
orzekania kary
łącznej w
stosunkowo
krótkim czasie
w naturalny
sposób rodzą
problemy natury
intertemporalnej
w sprawach
pozostających na
styku dwóch
różnych
systemów
orzekania kary
łącznej –
aktualnie
obowiązującego
oraz
obowiązującego
uprzednio.

Kwestie te winny
rozstrzygać
przepisy
przejściowe
zamieszczane w
akcie prawnym
dokonującym
zmian lub ogóle
reguły
intertemporalne.

Podstawowym
przepisem
rozstrzygającym
kolizje ustaw
w czasie jest
oczywiście na
gruncie prawa
karnego

materialnego
art. 4 §
1 k.k., wedle
którego: Jeżeli w
czasie orzekania
obowiązuje
ustawa inna
niż w czasie
popelnienia
przestępstwa,
stosuje się
ustawę nową,
jednakże należy
stosować ustawę
obowiązującą
poprzednio,
jeżeli jest
względniejsza
dla sprawcy.

Zarówno w
orzecznictwie,
jak i w doktrynie
powszechnie
aprobowane jest
stanowisko, że
„kara łączna
stanowi
instytucję prawa
karnego
materialnego,
stąd jej
orzekanie winno
być
rozpatrywane
przez pryzmat
reguły
intertemporalnej
zawartej w art.
4 § 1 k.k. Ta
zaś nakazuje w
wypadku, gdy w
czasie orzekania
obowiązuje
ustawa inna
niż w czasie
popelnienia
przestępstwa,
stosować ustawę
nową, chyba że

ustawa
obowiązująca
poprzednio była
względniejsza
dla sprawy",
jak to słusznie
podkreślił Sąd
Najwyższy w
wyroku z dnia
17 lipca 2014
r. w sprawie
o sygn. V KK
211/14 (KZS z
2015 r., z. 10,
poz. 21). Zgodzić
zatem trzeba się
z tezą zawartą
w wyroku Sądu
Najwyższego z
dnia 9 stycznia
2015 r. w
sprawie o sygn.
IV KK 224/14
(LEX nr
1622330), iż
„stosując w
prawidłowy
sposób art. 4
§ 1 k.k. w
postępowaniu o
wydanie wyroku
łącznego, sąd
winien rozważyć
»względność«
ustaw przy
porównaniu
stanu
normatywnego z
daty orzekania
w przedmiocie
wydania wyroku
łącznego oraz
stanu
normatywnego z
czasu
popelnienia
każdego z
przestępstw
wchodzących w
skład zbiegu"

(pogląd ten był następnie wielokrotnie powtarzany w orzecznictwie i doktrynie – por. choćby wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. II KK 284/14, OSNKW z 2015 r., z. 3, poz. 27, i z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie o sygn. II KK 139/14, LEX nr 1480321 a także Wróbel W. (red.), Zoll A. (red.), Barczak-Oplustil A., Bielski M., Bogdan G., Ćwiąkański Z., Dąbrowska-Kardas M., Górowski W., Iwański M., Jakubowski M., Jodłowski J., Kardas P., Majewski J., Małecki M., Plich A., Pyrcak-Górowska M., Raglewski J., Szewczyk M., Tarapata S. Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, WK, 2016, teza 18 do art. 18).

Co oczywiste, przepisu art. 4 k.k. nie stosuje się, jeżeli ustawa, którą wprowadza się zmiany w obowiązujących przepisach zawiera własne przepisy szczególne, określające zasady intertemporalne. Takim uregulowaniem szczególnym jest z całą pewnością właśnie przepis art. 81 ustawy covidowej. Rzecz jednak w tym, iż został on sformułowany w taki sposób, że nie rozstrzyga wszystkich wypadków mogących zdarzyć się w procesie orzekania.

Przepis ów zatem stanowi, że:

- (ust. 1) Przepisy rozdziału IX (Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych – uwaga SA) ustawy zmienianej w art. 38 (czyli ustawy Kodeks

karny – uwaga SA), w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

- (ust. 2) Przepisy rozdziału IX ustawy zmienianej w art. 38, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

- (ust. 3) W przypadku orzeczenia kary łącznej na zasadach wskazanych w ust. 1, do określenia właściwości sądu stosuje się przepis art. 569 § 1 ustawy zmienianej w art. 39, w brzmieniu dotychczasowym.

W realiach rozpatrywanego przypadku bezspornym jest,

że Sąd Okręgowy
połączył w
zaskarżonym
wyroku
podlegające
wykonaniu kary:

- 1 roku
pozbawienia
wolności
wymierzoną
wyrokiem Sądu
Rejonowego P.
(...) w P. z
dnia (...) r.
(sygn. akt (...))
za przestępstwo
z art. 278 §1
k.k. w zw.
z art. 64 §1
k.k., popełnione
w dniu (...) r.,
który
uprawomocnił
się w dniu (...) r.,

- 6 miesięcy
pozbawienia
wolności,
wymierzoną
wyrokiem Sądu
Rejonowego P.
(...) w P. z
dnia (...) r.
(sygn. akt (...))
za przestępstwo
z art. 278 §1
k.k. w zw.
z art. 64 §1
k.k., popełnione
w dniu (...) r.,
który
uprawomocnił
się w dniu (...) r.,

- łączną 5 lat
i 6 miesięcy
pozbawienia
wolności
wymierzoną

wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia (...) r. (sygn. akt (...)) za przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. oraz z art. 191 §1 k.k., oba popełnione w dniu (...) r., który uprawomocnił się w dniu 5 stycznia 2022 r.

orzekając karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, na podstawie przepisów art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Jak wynika przy tym z motywów zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy orzekł w niniejszej sprawie w oparciu o przepisy te w brzmieniu ustawy obowiązującym do dnia (...) r. – które zastosował poprzez odwołanie się do unormowania art. 4 § 1 k.k. choć nie uzewnętrzniał tego w samym

wyroku (por.
punkt I).

W świetle
powyższego co
tu
przedstawiono
skarżący
prokurator
wnioskuje, że
Sąd Okręgowy
miał na
względnie
unormowanie
szczególne
zawarte w art.
81 – ustawy
covidowej i co
więcej doszedł
nawet do
przekonania,
wbrew temu co
wynika wprost
z uzasadnienia
zaskarżonego
wyroku (por.
k. 125 pierwsze
zdanie od góry),
iż Sąd Okręgowy
zastosował w
niniejszej
sprawie przepisy
art. 85 k.k.
właśnie w
brzmieniu
nadanej ustawą
covidową.
Tymczasem Sąd
Okręgowy –
widocznie
uznając, iż
przepis art. 81
ustawy
covidowej, z
uwagi na jego
wadliwe
sformułowanie,
wcale w
niektórych
stanach

faktycznych nie
wyklucza
regulacji
zawartej w art.
4 § 1 k.k.
– zastosował
ów przepis w
brzmieniu
obowiązującym
przed noweli
wprowadzonej
ustawą covidową
aczkolwiek
faktem jest, że
nie przedstawił
w uzasadnieniu
zaskarżonego
wyroku żadnej
w tym zakresie
argumentacji, z
której by
wynikało z jakich
powodów
zastosował w
właśnie przepisy
kodeksu karnego
w brzmieniu
ustalonym
ustawą lutową
obowiązującej
do czasu wejścia
w życie zmian
wprowadzonych
ustawą
covidową.

Autor apelacji
przy tym
przyjmując, iż w
sprawie
niniejszej winny
znaleźć
zastosowanie
przepisy
kodeksu karnego
w brzmieniu
nadany ustawą
covidową
również nie
przedstawił w

tym zakresie
jakiegokolwiek
argumentacji,
opowiadając się
przeciwko
zastosowanej w
praktyce przez
Sąd orzekający
wykładni art.
81 cyt. ustawy
- dopuszczającej
możliwość
połączenia karą
łączną w wyroku
łącznym kar
tego samego
rodzaju lub
innych
podlegających
łączeniu,
orzeczone
wyrokami, które
uprawomocniły
się zarówno
przed (...) r.,
jak i po
dniu wejścia w
życie nowelizacji
Kodeksu
karnego
dokonanej na
mocy ustawy
covidowej.

Sąd Apelacyjny
pragnie zatem
w tym miejscu
wskazać, iż –
jako, że de
facto na tym
opiera się oś
sporu pomiędzy
Sądem I
instancji a
skarżącym
Prokuratorem –
przyjętą przez
Sąd a quo choć
nie
zaprezentowaną

nawet
szczątkowo
wykładnię art.
81 ustawy
covidowej, w
całości podziela.

W pierwszej
kolejności zatem
należy podnieść,
iż przede
wszystkim do
wniosków takich
skłania
wykładnia
językowa
odnośnego
unormowania,
które ma bez
wątpienia
charakter
intertemporalny,
czyli reguluje
ewentualną
kolizję
konkurujących
przepisów w
czasie, jaka w
okolicznościach
sprawy
wystąpiła już z
tej racji, że
część czynów,
za które A. E.
został skazany
prawomocnymi
wyrokami, i
które zostały
objęte karą
łącną w
zaskarżonym
wyroku, zostały
popelnione
przed dniem (...)
r., czyli na
gruncie
przepisów
pozwalających
orzec karę łączną
za zbiegające

się przestępstwa
zgodnie z tzw.
kroczącym
modelem kary
łącznej, opartym
na zasadzie
wykonalności
orzeczeń (vide
art. 85 § 1 i 2
k.k. w brzmieniu
nadany przez
nowelę lutową).
Zastosowanie
ustawy
obowiązującej
poprzednio było
dla skazanego
oczywiście
bardziej
korzystne,
bowiem na
gruncie
aktualnego
stanu prawnego,
przywracającego
tzw. zasadę
chronologii
orzeczeń –
wyłożoną w
uchwale składu
7 sędziów Sądu
Najwyższego z
dnia 25 lutego
2005 r. w
sprawie o sygn.
I KZP 36/04
(OSNKW z
2005, z. 2, poz.
13), mającej moc
zasady prawnej,
wedle której
zawarty w art.
85 k.k. zwrot
: "zanim zapadł
pierwszy wyrok"
odnosi się do
pierwszego
chronologicznie
wyroku, który
zapadł przed

popelnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa – brak było podstaw do orzeczenia kary łącznej w ramach wyroku łącznego obejmującej wszystkie skazania jednostkowe albowiem przestępstw, za które A. E. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie o sygn. (...), skazany dopuścił się już po tym jak wobec niego zapadł wyrok Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawie o sygn. akt (...), a więc pierwszy chronologicznie wyrok.

Na tą chwilę kwestia ta ma jednak charakter jedynie poboczny, albowiem w sprawie spór idzie nie o to, który z reżimów prawnych orzekania kary łącznej jest dla skazanego względniejszy w

rozumieniu art. 4 § 1 k.k., ale o to czy badanie względności ustawy przez sąd orzekający w ogóle było prawnie dopuszczalne, a tym samym, czy obowiązujące brzmienie przepisu intertemporalnego – art. 81 ustawy covidowej wyklucza całkowicie działanie zasady lex mitior. Co oczywiste, odnosząc to wprost do przedmiotowej sprawy, chodzi o sytuację, kiedy tyczy się to stanów o „mieszanej” dacie prawomocności orzeczeń.

Zauważyć bowiem należy, że prawodawca – z niewiadomych względów – w art. 81 ustawy covidowej unormował tylko dwa, rozłączne stany faktycznoprawne:

- pierwszy, w którym wszystkie spośród objętych

zakresem
postępowania w
przedmiocie
wyroku łącznego
orzeczenia
uprawomocniły
się przed datą
wejścia w życie
ustawy
covidowej – do
którego znajdują
bez wyjątku
zastosowanie
przepisy
rozdziału IX
ustawy Kodeks
karny w
brzmieniu
dotychczasowym
z mocy ust. 1 art.
81 cyt. ustawy,

- drugi, w
którym
wszystkie
orzeczenia
objęte
postępowanie w
przedmiocie
wyroku łącznego
uprawomocniły
się już po
dniu wejścia w
życie rzeczonyj
nowelizacji –
do którego z
kolei znajdują
bez wyjątku
zastosowanie
przepisy
rozdziału IX
ustawy Kodeks
karny w
brzmieniu
znowelizowanym
przez ustawę
covidową z mocy
ust. 2 art. 81 cyt.
ustawy.

Regulacja ta jest czytelna i nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych nie tylko na gruncie językowym (clara non sunt interpretanda) ale i innych poziomach wykładni prawa, w tych przypadkach, w których wszystkie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu za zbiegające się przestępstwa zostały prawomocnie orzeczone albo przed dniem 24 czerwca 2020 r., albo po tej dacie. Natomiast zakres normowania tego szczególnego przepisu nie odnosi się w ogóle do stanów faktycznoprawnych o „mieszanej” dacie prawomocności orzeczeń skazujących, a więc takich jak aktualnie rozpatrywany przypadek.

Powyższe nie oznacza, że Sąd Okręgowy dorozumianie przyjął istnienie „luki” prawnej, którą samodzielnie wypełnił poprzez zastosowanie art. 4 § 1 k.k., wchodząc niejako w rolę prawodawcy (jak twierdzi część doktryny – por. artykuł Alicji Limburskiej „Aktualne zagadnienia intertemporalne związane z instytucją kary łącznej”, MOP 2021 r., Nr 2). Takiego rozumowania Sąd odwoławczy nie podziela. Przeciwno takiej wykładni nie przemawia w szczególności wykładnia porównawcza – nazywana w apelacji skarżącego historyczną. Bezspornym jest, że art. 19 ust. 1 tzw. noweli lutowej, która wprowadziła krocący model orzekania kary łącznej w wyroku łącznym, odmiennie

uregulował kwestię kolizji ustaw w czasie. Mianowicie art. 19 ust. 1 noweli lutowej stanowił, iż: Przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (Kodeksu karnego – uwaga S.A.), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis art. 81 ustawy covidowej nie zawiera natomiast analogicznego unormowania, co tym samym nie oznacza jeszcze, że ustawodawca nie dopuścił możliwości zastosowania art. 4 § 1 k.k. w jakichkolwiek

przypadkach –
in concreto w
stanach
faktycznoprawnych
o mieszanej
dacie
prawomocności
orzeczeń
skazujących za
zbiegające się
przestępstwa.
Różne bowiem
są techniki
legislacji
prawnej –
wyłączenie
normy art. 4 § 1
k.k. może wszak
nastąpić od
strony
pozytywnej, jak
i negatywnej.
Sąd Apelacyjny
stoi zatem na
stanowisku, iż
skoro
ustawodawca
wprost nie
uregulował w
przepisie
szczególnym,
jakim bez
wątpienia jest
art. 81 ustawy
covidowej,
stanów o
mieszanej
prawomocności,
to – a contrario –
stanów tych nie
wyłączył spod
działania normy
ogólnej zawartej
w art. 4 § 1 k.k.
Ten kierunek
wykładni
dodatkowo
wspiera
argument, że
wyjątków nie

należy interpretować rozszerzająco, zgodnie z zasadą exceptiones non sunt extendendae.

Takiemu rezultatowi wykładni nie sprzeciwia się także argument, że przy przyjętej przez Sąd orzekający interpretacji przepisu art. 81 ustawy covidowej całkowicie zbytecznym jawiło się jego umieszczenie pośród przepisów przejściowych i końcowych ustawy covidowej. Poprzestanie bowiem na przepisie art. 103 rzeczonyj ustawy, wedle którego „Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (...)” wprost prowadziłyby do wniosku, że norma art. 4 § 1 k.k. nie doznaje żadnych ograniczeń i znajduje zastosowanie do wszystkich wyżej

omówionych
stanów
faktycznoprawnych,
tj.:

1. zarówno w
przypadku
zbiegu skazań
prawomocnie
orzeczonych
tylko przed
dniem (...) r.,

2. zbiegu skazań
prawomocnie
orzeczonych
tylko po tej
dacie,

3. jak i
w przypadku
zbiegu
prawomocnych
skazań o
mieszanej dacie
prawomocności.

Tymczasem
ustawodawca
wyłączył spod
działania zasady
lex mitior wprost
tylko przypadki
wymienione w
punktach 1. i
2., pomijając
stany opisane
w punkcie 3.,
których
podciąganie pod
inne, opisane
wyżej przypadki,
klóciłoby się z
zasadą
racjonalności
ustawodawcy,
który
przemodelował
zasady
orzekania o
karze łącznej

m.in. w celu przyspieszenia i ograniczenia liczby postępowań w sprawach o wydanie wyroku łącznego, jak na to wskazuje Uzasadnienie projektu ustawy (IX kadencja, druk sejm. nr 382), gdzie podkreślono, iż „(...) sprawiedliwościowy aspekt przywrócenia niniejszą poprawką zasad łączenia kar obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r. w rezultacie powoduje ograniczenie liczby wypadków, w których możliwe jest łączenie kar, a w wymiarze procesowym będzie się to przejawiało w zmniejszeniu liczby wydawanych wyroków łącznych”.

Postulat ten w istocie realizuje przyjęta w zaskarżonym orzeczeniu wykładnia przepisu art. 81 ustawy

covidowej, która
zwalnia sądy
orzekające od
żmudnych i
niekiedy
skomplikowanych
analiz pod kątem
względności
ustawy w
odniesieniu do
stanów
faktycznoprawnych
złożonych z
jednolitych pod
względem
prawomocności
grup wyroków
skazujących za
zbiegające się
przestępstwa,
świadomie
ograniczając je
do stanów o
mieszanej dacie
prawomocności
– właśnie
poprzez ich
niewymienienie
w treści art. 81
ustawy
covidowej. Taki
sposób wykładni
i stosowania
omawianego
unormowania
nie kłóci się
również z racją
wprowadzenia
samego przepisu
międzyczasowego.
Jak wskazano
w dopiero co
przywołanym
dokumencie:
„poprawka
przewiduje także
dodanie
przepisu
międzyczasowego,
wedle którego

przepisy o karze łącznej w brzmieniu dotychczasowym stosować się będzie do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie ustawy, zaś przepisy te w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosować się będzie do kar prawomocnie orzeczonych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Rozwiązanie powyższe oparte zostało na zasadzie chwytania przepisu w locie, biorąc pod uwagę, że nie jest możliwe – z punktu widzenia konstrukcyjnego – łączenie na proponowanych w poprawce zasadach kar łącznych z karami jednostkowymi, tak jak jest to obecnie”.

Powyższe oznacza tyle, że łączenie kar tego samego rodzaju albo innych podlegających

łączeniu –
orzeczonych
prawomocnie
tylko po dniu
24 czerwca 2020
r. w założeniu
projektodawcy
dotyczyć miało
wyłącznie kar
jednostkowych
na zasadzie
chronologii
orzeczeń, zaś
orzeczonych
prawomocnie
tylko do dnia 23
czerwca 2020 r.
– podlegających
wykonaniu kar
zarówno
jednostkowych i
jak łącznych.
Natomiast stany
faktycznoprawne
o mieszanych
datach
prawomocności
zbiegających się
orzeczeń
dopuszczają
możliwość
zastosowania
zarówno ustawy
nowej, jak i
obowiązującej
poprzednio w
zależności od
wyboru ustawy
względniejszej
dla skazanego,
przy czym wybór
jednego z modeli
orzekania kary
łącznej nigdy
nie doprowadzi
do konfliktu „z
punktu widzenia
konstrukcyjnego”,
albowiem
niemożliwym

jest stosowanie obu tych reżimów jednocześnie, nawet gdyby warunki do wydania wyroku łącznego były spełnione zarówno na gruncie nowej, jak obowiązującej poprzednio ustawy. Poza wyraźnie określonymi w ustawie wyjątkami nie jest wszak w ogóle dopuszczalne orzekanie częściowo na podstawie przepisów ustawy obowiązującej poprzednio, a częściowo na podstawie przepisów ustawy nowej (por. A. Marek, Komentarz..., s. 18; B. Kunicka-Michalska (w:) E. Bieńkowska, B. Kunicka-Michalska, G. Rejman (red.), J. Wojciechowska, Kodeks..., s. 259; B. Nita, A. Światłowski, Zakaz..., s. 38 i n.; a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2001

r. w sprawie o sygn. V KKN 346/99, LEX nr 51679). Sąd musi dokonać wyboru między konkurującymi ustawami i zastosować całościowo tylko jedną z nich, tj. tę, która in concreto jest względniejsza dla sprawcy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2002 r. w sprawie o sygn. II KKN 303/99, Prok. i Pr.-wkł. z 2002 r., nr 9, poz. 6).

W świetle powyższego przyjęta w zaskarżonym wyroku wykładnia art. 81 ustawy covidowej nie narusza reguł wykładni językowej, porównawczej (historycznej) czy celowościowej (teleologicznej).

Nie ulega wątpliwości, że przepis art. 81 ust. 1 i 2. ustawy covidowej stanowi lex specialis w stosunku do

art. 4 § 1 k.k. i wyłącza jego stosowanie, ale tylko w sytuacjach w nim unormowanych. Bez wątplenia bowiem zasada *lex mitior* uregulowana jest na poziomie ustawowym, w tym w art. 4 § 1 k.k., a zatem jej wyłączenie przez ustawę zwykłą jest co do zasady prawnie dopuszczalne. W świetle powyższego generalnie można się zgodzić z tezą, że teoretycznie prawodawca w ustawie covidowej mógł całkowicie wyłączyć stosowanie art. 4 § 1 k.k. we wszystkich sprawach dot. orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym, a pozostających na styku stanów prawnych – dotychczasowego i nowego – w tym również o mieszanych datach prawomocności zbiegających się orzeczeń – jednakże

wylączenie to
powinien w
ustawie
zadekretować.

Tymczasem
sytuacji takiej
nie obejmuje
przepis art. 81
ustawy
covidowej, który
to pogląd
wyrażony został
również w
doktrynie (vide
cytowany przez
apelującego
komentarz do
art. 85 k.k., teza
1. w: Konarska-
Wrzosek V.
(red.), Lach A.,
Lachowski J.,
Oczkowski T.,
Zgoliński I.,
Ziółkowska A.
Kodeks karny.
Komentarz.
WKP, 2020).

Nawet jednak,
gdyby podzielić
zapatrywania
apelującego
prokuratora i
uznać, że norma
intertemporalna
wyrażona w art.
81 ust. 1
i 2 ustawy
covidowej
wysławia wprost
zakaz
obejmowania
karą łączną w
ramach wyroku
łącznego kar
orzeczonych
prawomocnie
zarówno przed
24 czerwca 2020

r., jak i po tej dacie, czyli w stanach faktycznoprawnych o tzw. mieszanej dacie prawomocności (bo na takim założeniu trzeba byłoby przyjąć postulat konieczności zastosowania w niniejszej sprawie przepisów w brzmieniu nadanym ustawą covidową), to takim rezultatem wykładni językowej sprzeciwia się wykładnia prokonstytucyjna.

Naturalnie interpretowany na użytek niniejszego postępowania przepis ustawy covidowej korzysta z domniemania konstytucyjności i dopóty dopóki za takowy nie zostanie uznany we właściwym trybie, ma charakter powszechnie obowiązujący. Nie oznacza to jednak tego, że wykładnia prokonstytucyjna nie obowiązuje.

Wykładnia systemowa polega bowiem na ustaleniu znaczenia interpretowanej normy w kontekście całego systemu prawa. Normie prawnej powinno się nadać znaczenie zgodne z Konstytucją (tzw. wykładnia prokonstytucyjna). Bynajmniej ta ostatnia nie jest wykładnią prawotwórczą, zatem należy ją uznać za generalnie dopuszczalną na gruncie prawa karnego, czego wyrazem jest pogląd wedle, którego „tekst prawny poddać przeto należy analizie z punktu widzenia wszystkich dyrektyw interpretacyjnych, a to kolejno: językowych, systemowych i funkcjonalnych, także dyrektywie historycznej i porównawczej, czy – właśnie – prokonstytucyjnej, w razie zaś stwierdzenia ważnych racji (prawnych,

społecznych lub
moralnych) –
odstąpić
powinno się
nawet od
wykładni
językowej.
Stwierdzić
należy, że
zwłaszcza
konieczność
realizacji
konstytucyjnych
wartości
uzasadniać
będzie
przekroczenie
językowych
granic wykładni”
(A. R., O
gwarancyjnym
modelu
wykładni
prokonstytucyjnej
przepisów
typizujących
czyny
zabronione pod
groźbą kary,
„Czasopismo
Prawa Karnego i
Nauk
Penalnych” z
2016 r., z.
3, por. także
uchwałę Sądu
Najwyższego z
dnia 21 września
2005 r. w
sprawie o sygn.
I KZP 29/05,
OSNKW z 2005
r., z. 10, poz. 90).

Oczywiście
zasadnym jest
twierdzenie, że
prawo do
wyroku łącznego
nie jest prawem

podmiotowym,
gwarantowanym
przez ustawę
zasadniczą a
prawodawca ma
znaczną
swobodę w jego
kształtowaniu –
w zależności
od aktualnych
celów polityki
karnej.

Potwierdzeniem
tego są nie
tylko dwukrotne
zmiany zasad
orzekania kary
łącznej w wyroku
łącznym na
przeźreni
ostatnich
niespełna 5
lat, ale i
wywody zawarte
w uzasadnieniu
wyroku
Trybunału
Konstytucyjnego
z dnia 4 lipca
2018 r. w
sprawie o sygn.
K 16/16 (LEX
nr 2510943).
Sama instytucja
wyroku łącznego
jednak, choć
w praktyce z
reguły prowadzi
do polepszenia
sytuacji
skazanego, to
jednak – zgodnie
z utrwalonym
stanowiskiem
orzecznictwa i
doktryny – kara
łączna orzekana
w wyroku
łącznym
powinna

stanowić swego rodzaju korektę poprzez pryzmat oceny dotychczasowego przebiegu okresu wykonywania poszczególnych kar zawartych w podlegających łączeniu wyrokach.

Zatem kara łączna nie jest i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, swoista premia, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości pozostających w realnym zbiegu przestępstw.

Powyższe nie oznacza jednak, że skazany może być pozbawiony nie tyle prawa do wyroku łącznego co równego dostępu do zasady *lex mitior* (art. 4 § 1 k.k.), wbrew konstytucyjnej zasadzie równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP). Wedle bowiem

forsowanej przez apelującego wykładni art. 81 ustawy covidowej, to nie data zbiegających się czynów a data prawomocnego ich osądzenia skazującymi wyrokami warunkowałyby prawną dopuszczalność objęcia ich karą łączną w ramach wyroku łącznego, na co skazany mógłby nie mieć żadnego wpływu. Innymi słowy przepis intertemporalny zawierałby kolejną, negatywną materialnoprawną przesłankę orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym.

Sąd Apelacyjny ma oczywiście świadomość, że podobny problem był przedmiotem analizy Trybunału Konstytucyjnego, który w powołanym już wcześniej wyroku z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie o sygn. K 16/16 orzekł,

że art. 19 ust.
1 noweli lutowej
jest zgodny z
art. 32 ust.
1 Konstytucji
RP. Dostrzegłszy
nierówność w
dostępie do
zasady lex
mitior, Trybunał
Konstytucyjny
nie podzielił
zapatrywania
wnioskodawcy –
Rzecznika Praw
Obywatelskich,
że przyjmowanie
jako kryterium
różnicowania
sprawców daty
uprawomocnienia
się wyroków
skazujących, jest
konstytucyjnie
niedopuszczalne.
Prawomocność
orzeczenia
Trybunał
Konstytucyjny
uznał za
okoliczność
prawnie istotną
zarówno w
prawie karnym
materialnym,
jak i
procesowym.
Jednocześnie
przyjął, że
stosowanie
kwestionowanego
kryterium
odpowiada
zasadzie
proporcjonalności,
gdyż
ustawodawca,
realizując
postulat
szybkiego

wdrożenia
nowych
przepisów,
jednocześnie
zapewnił
ochronę
interesów
sprawców, w
stosunku do
których wyroki
uprawomocniły
się przed
wejściem w
życie nowelizacji
ustaw ą lutową.
Jak
argumentował
Trybunał
Konstytucyjny:
„W niniejszej
sprawie sytuacja
sprawców,
wobec których
wymierzana jest
kara łączna, jest
determinowana
przede
wszystkim przez
art. 42 ust. 1
w związku z art.
2 Konstytucji”.
W konsekwencji
także wyrok
łączny w
stosunku do
sprawcy, którego
kary
uprawomocniły
się przed
wejściem w życie
nowelizacji,
spełnia według
Trybunału
Konstytucyjnego
wymogi wyroku
sprawiedliwego.
Mając jednak
na uwadze, że
przedmiotem

rzeczonego
judykatu był
cały przepis art.
19 ust. 1
noweli lutowej,
a więc także w
zakresie w jakim
dopuszczał on
stosowanie art.
4 § 1 k.k.
(„Przepisów
rozdziału IX
ustawy, o której
mowa w art.
1, w brzmieniu
nadanym
niniejszą
ustawą, nie
stosuje się do kar
prawomocnie
orzeczonych
przed dniem
wejścia w życie
niniejszej
ustawy, chyba
że zachodzi
potrzeba
orzeczenia kary
łącznej w
związku z
prawomocnym
skazaniem po
dniu wejścia w
życie niniejszej
ustawy”), jako
uprawniony jawi
się wniosek,
że dekodując
normę zawartą
w art. 81 ust.
1 i 2 ustawy
covidowej w
sposób
zaproponowany
przez
prokuratora,
uznać
należałoby, że
prawodawca nie
zapewnił

wystarczającej
ochrony
interesów
sprawców
zbiegających się
przestępstw, w
stosunku do
których wyroki
skazujące za nie
uprawomocniły
się zarazem
przed datą
wejścia w życie
przepisów
ustawy
covidowej oraz
po tej dacie.
Interesy te
winny być zatem
chronione przez
zastosowanie
art. 4 § 1 k.k.
w omawianym
zakresie.
Trybunał
Konstytucyjny
akceptował
wszak
dotychczas
jedynie
wyłączenie
stosowania
zasady lex mitior
przy orzekaniu
kary łącznej pod
rządami ustawy
nowej, ale w
odniesieniu do
kar orzeczonych
prawomocnie
wyłącznie przed
wejściem w życie
tej ustawy (por.
M. Zacharski:
Reguły
intertemporalne
a instytucja
kary łącznej
w tarczy 4.0,
LEX/el. 374387;

uzasadnienie
postanowienia
Sądu
Apelacyjnego w
Rzeszowie z dnia
25 listopada
2020 r. w
sprawie o sygn.
II AKz 346/20,
LEX nr
3101657).

Co więcej, w art.
19 ust. 1 noweli
lutowej wprost
zadekretowano
możliwość
zastosowania
art. 4 § 1
k.k. do stanów
faktycznoprawnych
o mieszanej
dacie
prawomocności,
co
rekompensowało
brak dostępu do
zasady lex mitior
(zgodnie z
zasadą
proporcjonalności
z art. 31 ust.
3 Konstytucji),
a co obecnie –
przy zakładanej
przez
apelującego
wykładni art. 81
ust. 1 i 2 ustawy
covidowej nie
ma miejsca.
Zatem w ocenie
sądu
odwoławczego
taka jego
interpretacja
narusza prawo
do
sprawiedliwego
wyroku

(łącznego)
poprzez
nierówny dostęp
do zasady lex
mitior sprawców
popołniających
czyny
zabronione w
tym samym
czasie poprzez
wprowadzenie
cezury czasowej
w postaci daty
prawomocności
wyroków
skazujących za
zbiegające się
przestępstwa -
oczywiście w
analizowanym
aktualnie
zakresie.

W uzasadnieniu
przywoływanego
już wyroku w
sprawie o sygn.
K 16/16
Trybunał
Konstytucyjny
stwierdził:

„Prawo do
sprawiedliwego
wyroku łącznego
także ma swoje
źródło w
Konstytucji –
stanowi je art. 45
ust. 1 w związku z
art. 2, art. 31 ust.
3 i art. 42 ust.
1 Konstytucji. W
sensie
materialnym
oznacza ono
prawo do
uzyskania
orzeczenia
adekwatnego
(proporcjonalnego)

do osoby
sprawcy i
popelnionego
przez niego
czynu,
uwzględniającego
potrzeby
prewencji
generalnej i
indywidualnej
oraz prawnie
chronione
interesy
pokrzywdzonego
(...) W sensie
formalnym
prawo do
sprawiedliwego
wyroku łącznego
oznacza prawo
do wyroku
wydanego w
prawidłowo
ukształtowanej
procedurze (...),
a więc m.in.
na odpowiedniej
podstawie
prawnej. Nie
ulega
wątpliwości, że
w sprawach
karnych
Konstytucja
gwarantuje co do
zasady orzekanie
na podstawie
przepisów
obowiązujących
w momencie
popelnienia
czynu (nullum
crimen, nulla
poena sine lege),
a w każdym
razie zakazuje
wstecznego
działania ustawy
wprowadzającej
lub zaostrzającej

odpowiedzialność
karną (lex
severior retro
non agit). W
świetle
utrwalonego
orzecznictwa
Trybunału
Konstytucyjnego,
reguły te
wynikają z art.
42 ust. 1
Konstytucji i
"stanowią
podstawę
standardów
odpowiedzialności
karnej w
demokratycznym
państwie
prawnym" (...).
Na gruncie tego
przepisu zakaz
retroaktywności
prawa ma jednak
formę
"złagodzoną" -
art. 42 ust.
1 Konstytucji
nie wyklucza
wstecznego
działania
przepisów
korzystnych dla
sprawcy (...),
co dostrzegł
ustawodawca,
uchwalając art. 4
§ 1 k.k. (...".
Wprawdzie
Trybunał
jednocześnie nie
dopatrzył się,
aby wyrok łączny
wydany w
przypadkach
regulowanych
normą art. 19
ust. 1 tzw. noweli
lutowej można

było uznać za niespełniający konstytucyjnych wymogów wyroku sprawiedliwego, jednakże tezę tę argumentował m.in. tym, że „(...) łączenie kar uprawomocnionych przed wejściem w życie ustawy nowelizującej musi, a łączenie kar o mieszanej prawomocności może następować na podstawie przepisów obowiązujących w chwili popełnienia czynu, jak tego wymaga art. 42 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji (nullum crimen, nulla poena sine lege). Realizuje to podstawową zasadę, że "Obywatel ma prawo oczekiwać, że będzie podlegał odpowiedzialności karnej na zasadach określonych w art. 42 ust. 1 Konstytucji".

Argument ten w poddanym osądowi przypadku bez

wątpienia stracił na aktualności. Nie idzie przy tym o prawo do wyroku łącznego w określonej wysokości, sprawca bowiem nie może „(...) oczekiwać korzyści, które dla niego mogłyby wynikać w związku z naruszeniem prawa ze względu na taką a nie inną politykę karną, bo ta - w zależności od istoty zagrożeń związanych z konkretnymi przestępstwami - może podlegać modyfikacjom i zmianom (...)” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie o sygn. SK 44/03 w kontekście dopuszczalności przedłużenia terminów przedawnienia przestępstw, OTK ZU nr 5/ (...), poz. 46), ale o prawo do wyroku jako takiego, co może już stanowić nadmierną ingerencję w

prawa i wolności
skazanego (art.
31 ust. 3
Konstytucji).
Zresztą w
powoływanym
już wyroku w
sprawie o sygn.
K 16/16
Trybunał
stwierdził, iż
„w sprawach
o »mieszanej«
prawomocności
istnieją już
powody, aby
dopuszczać
stosowanie
prawa nowego,
zwłaszcza gdy
jest
względniejsze
dla sprawcy.
Występuje tu
wyraźniej
problem
intertemporalny,
którego
najkorzystniejszym
dla
zainteresowanych
i ugruntowanym
w prawie
karnym
rozwiązaniem
jest zasada lex
mitior.” Ów
aspekt
sprawiedliwościowy
nie może być
zatem
bagatelizowany,
tym bardziej,
jeśli zważyć na
okoliczność, że
w przypadku
sprawcy
odpowiadającego
za zbiegające
się przestępstwa

popelnione na gruncie „starej” i „nowej” ustawy, sąd – orzekając w wyroku jednostkowym karę łączną – bez żadnych ograniczeń będzie stosował regułę intertemporalną z art. 4 § 1 k.k., zaś orzekając o karze łącznej w wyroku łącznym za te same czyny popelnione przez tego samego sprawcę a osądzone w odrębnych postępowaniach zakończonych prawomocnie przed 24 czerwca 2020 r. i po tej dacie, możliwości takiej byłby już pozbawiony. Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, brak jest podstaw do różnicowania sytuacji prawnej sprawcy, któremu kara łączna została wymierzona w wyroku łącznym oraz sprawcy, wobec którego do orzeczenia kary łącznej dochodzi w rozstrzygnięciu

jednostkowym
(por. wyrok
Sądu
Najwyższego z
dnia 17 stycznia
2013 r. w
sprawie o sygn.
II KK 84/12,
OSNKW z 2013
r., z. 5, poz. 43).

Reasumując
stwierdzić
należało, iż Sąd
Okręgowy
dokonał
właściwej
wykładni
przepisów art. 81
ust. 1 i 2 ustawy
covidowej,
dopuszczając
możliwość
zastosowania w
poddanym
osądowi
przypadku
ustawy
obowiązującej
poprzednio (art.
4 § 1 k.k.), co
dawało
podstawy do
orzeczenia
względem A. E.
kary łącznej w
wyroku łącznym
w oparciu o tzw.
kroczący model
kary łącznej,
która objęła
podlegające
wykonaniu
jednostkowe
kary
pozbawienia
wolności,
orzeczone
prawomocnie
zarówno przed

dniem 24
czerwca 2020 r.
jak i po tej
dacie co – jak
zdaje się to
wynikać z toku
rozumowania
Prokuratora
zaprezentowanym
w apelacji –
oskarżyciel
publiczny
kwestionuje.

To jednak, iż
Sąd Okręgowy
dokonał
prawidłowej
wykładni art. 81
ustawy
covidowej nie
oznacza wcale,
że Sąd I instancji
nie dopuścił
się obrazy art.
85 § 1 k.k.
co czyni zarzut
prokuratorski
zasadnym.

Skoro bowiem
Sąd Okręgowy
uznał, iż
względniejszym
dla skazanego
będzie
zastosowanie
przepisów o
karze łącznej
w brzmieniu
nadany ustawa
lutową a
obowiązującym
do dnia 24
czerwca 2020 r.
to powinien być
w tej kwestii
konsekwentny, a
tak nie jest. Otóż
bowiem zgodnie

z brzmieniem art. 85 § 2 k.k. obowiązującym w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 24 czerwca 2020 r. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. Oznacza to – by rzecz najprościej – iż łącznie podlegają tylko te kary, które nie zostały jeszcze w całości wykonane.

Tymczasem – co wynika wprost z opinii o skazanym, która dysponował Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok (k. 103) oraz z akt wykonawczych dotyczących tej kary – karę 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawie o

sygn. (...), A.
E. zakończył
odbywać w dniu
21 czerwca 2022
r. a więc na
półtora miesiąca
przed wydaniem
zaskarżonego
wyroku
łącznego.

Zgodnie zatem z
treścią art. 86 § 2
k.k. w brzmieniu
obowiązującym
pomiędzy 1 lipca
2015 r. a 24
czerwca 2020 r.
kara ta, jako
odbyta w całości,
nie podlegała
już łączeniu.
Sąd Okręgowy
nie mógł zatem
objąć jej karą
łączną czym
dopuścił się
obrazy art. 85 §
1 k.k. (będącej
konsekwencją
obrazy art. 85 § 2
k.k.).

W tym stanie
rzeczy zaszła
potrzeba
wymierzenia
nowej kary
łącznej a tym
samym
zaktualizowała
się potrzeba
wyboru, który z
reżimów
prawnych będzie
korzystniejszy
dla skazanego.

Rozważając tą
kwestię Sąd
Apelacyjny

doszedł do wniosku, iż możliwe były dwa rozwiązania:

1/ w przypadku zastosowania przepisów obowiązujących do dnia 24 czerwca 2020 r. – możliwym byłoby połączenie kar pozbawienia wolności wymierzonych skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawie o sygn. (...) (6 miesięcy pozbawienia wolności) i Sądu Okręgowego w P. w sprawie o sygn. (...) (dwóch kar jednostkowych – 5 lat pozbawienia wolności oraz 1 roku pozbawienia wolności) – obie te kary bowiem na dzień wyrokowania przez Sąd I instancji nie zostały jeszcze przez skazanego w całości wykonane w przeciwieństwie do kary wymierzonej skazanemu

wyrokiem Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawie o sygn. (...), która została już wykonana w związku z czym – jako właśnie wykonana – nie podlegałaby już łączeniu;

2/ w przypadku zastosowania przepisów obowiązujących po dniu 24 czerwca 2020 r. natomiast – możliwym byłoby połączenie kar wymierzonych skazanemu wyrokami: Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawach o sygn. (...) (1 rok pozbawienia wolności) i (...) (6 miesięcy pozbawienia wolności) – kary wymierzone wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie o sygn. (...) nie podlegałyby łączeniu albowiem przestępstw, za które wymierzono skazanemu tym wyrokiem kary, A. E. dopuścił się w dniu

(...) r. a więc już po wydaniu wobec niego „pierwszego” chronologicznie wyroku, tj. wyroku Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawie o sygn. (...), który zapadł w dniu (...) r.

Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, iż korzystniejszym dla skazanego będzie rozwiązanie wskazane powyżej jako pierwsze, a możliwe do zastosowania wobec tego wszystkiego co powiedziano wcześniej odnośnie wykładni art. 81 ustawy covidowej. Sąd Apelacyjny stanął bowiem na stanowisku, iż rozwiązanie to jest o tyle względniejsze albowiem większa ilość kar podlega łączeniu i w związku z tym większa jest możliwość dokonanie redukcji całości represji karnej niż w przypadku gdyby dokonać

łączenia kar
w oparciu o
przepisy w
brzmieniu
nadanych ustawa
covidową.

Orzekając zatem
nową karę łączną
pozbawienia
wolności za
zbiegające się
przestępstwa
pozostające w
opisanym
powyżej zbiegu
Sąd Apelacyjny
miał na uwadze
treść art. 85a k.k.
stanowiącego, iż
orzekając karę
łączną sąd bierze
pod uwagę
przede
wszystkim cele
zapobiegawcze i
wychowawcze,
które kara ma
osiągnąć w
stosunku do
skazanego, a
także potrzeby w
zakresie
kształtowania
świadomości
prawnej
społeczeństwa.

Z art. 85a k.k.
wynika zatem,
że podstawową
dyrektywą
wymiaru kary
jest prewencja
indywidualna
oraz prewencja
ogólna
(pozytywna).

Treść tego
przepisu

wskazuje na to, że prewencja indywidualna ma charakter priorytetowy, o czym świadczy formuła, iż sąd kieruje się przede wszystkim względami zapobiegawczymi i wychowawczymi, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego. W drugiej kolejności należy wziąć pod uwagę prewencję ogólną. O drugorzędnym znaczeniu prewencji ogólnej świadczy wskazanie jej na drugim miejscu w komentowanym uregulowaniu, a ponadto sformułowanie „a także”. Przepis art. 85a k.k. wskazuje tylko dyrektywy priorytetowe przy wymiarze kary łącznej. Nie zawiera on katalogu wyczerpującego tych wskazówek, którymi sąd ma się kierować przy wymiarze kary łącznej. Mimo wprowadzenia

do k.k. art. 85a nie straciło na aktualności nie orzecznictwo dotyczące dyrektyw orzekania kary łącznej. Zatem przy wymiarze takiej kary sąd musi kierować się również związkiem przedmiotowo-podmiotowym (por. Jerzy Lachowski, Komentarz do Kodeksu karnego, Wolters Kluwer 2016 r., tezy do art. 85a, podobnie Piotr Hofmański w: P. Hofmański, L. Paprzycki, A. Sakowicz, Komentarz do Kodeksu karnego, Wolters Kluwer 2016 r., tezy do art. 85a).

Tak więc aktualnymi pozostają poglądy, iż „przy wymiarze kar łącznych nie bierze się pod uwagę okoliczności przyjętych za podstawę wymiaru kary za poszczególne przestępstwa. Te bowiem

podlegają odmiennym zasadom, w szczególności ocenie stopnia winy. Gdyby okoliczności te uwzględnić ponownie przy wymiarze kar łącznych, prowadzioby to do ponownego sądzenia za czyny już osądzone, do ukrytego weryfikowania rzeczy osądzonej, a więc do postąpienia sprzecznego z zakazem ponownego sądzenia. Przy wymiarze kar łącznych bierze się pod uwagę jedynie stopień związku między poszczególnymi przestępstwami, ich łączność przedmiotową i podmiotową. Im związek ten jest ściślejszy, tym bardziej przeważa absorbowanie poszczególnych kar, im luźniejszy – ich kumulacja, to jest sumowanie” (tak: Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu

wyroku z dnia 13 lipca 1995 r. w sprawie o sygn. II AKr 184/95, opubl. w Prok. i Pr. – wkł. z 1996 r., z. 2-3, poz. 16). Równocześnie jednak obowiązkiem Sądu orzekającego w sprawie o wydanie wyroku łącznego jest nadto „...rozważenie okoliczności, które zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków, a które przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej” (tak: Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 26 kwietnia 1994 r. w sprawie o sygn. II AKr 26/94, opubl. w KZS z 1994 r., z. 5, poz. 14). Jak zauważył to bowiem Sąd Apelacyjny w Gdańsku, „zasada absorpcji kar przy wymierzaniu kary łącznej winna być stosowana tam,

gdzie pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami zachodzi bliski związek podmiotowy i przedmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych, jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy” (uzasadnienie wyroku z dnia 23 stycznia 1997 r. w sprawie o sygn. II AKa 321/96, opubl. w Prok. i Pr. – wkł. z 1997 r., z. 7-8, poz. 19).

Przedstawione stanowiska nie straciły nic na aktualności w obowiązującym stanie prawnym. Potwierdził je m. in. Sąd Apelacyjny w Katowicach, który w uzasadnieniu swego wyroku z dnia 14 września 2006 r. w sprawie o sygn. II AKa 244/06 (LEX

nr 217093),
stwierdził, że
„przy
wymierzaniu
kary łącznej
zastosowanie
zasady pełnej
absorpcji nie
jest żadnym
obowiązkiem
sądu
orzekającego czy
też punktem
wyjścia przy
dokonywaniu
prawidłowej
oceny wymiaru
kary łącznej.
Wydając wyrok
łączny, sąd
orzekający nie
jest także
uprawniony do
ponownego
rozważenia tych
samyh
okoliczności,
które legły u
podstaw
wymiaru kar
w poprzednio
osądzonych
sprawach, lecz
powinien
rozważyć przede
wszystkim, czy
pomiędzy
poszczególnymi
czynami, za
które
wymierzono te
kary, istnieje
ściśle związek
podmiotowy lub
przedmiotowy,
czy też związek
ten jest dość
odległy lub w
ogóle go brak, a
ponadto winien

rozważyć okoliczności, które już po wydaniu poprzednich wyroków zaistniały i przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej”.

Wymierzając karę łączną pozbawienia wolności Sąd Apelacyjny uwzględnił zatem w pierwszej kolejności to, iż pozostające w zbiegu przestępstwa popełnione zostały na przestrzeni dość sporego odcinka czasu bo są to jednak trzy czyny popełnione na przestrzeni ponad roku czasu. Co więcej przestępstwa te skierowane były przeciwko różnym dobrom chronionym prawem, tj. przeciwko mieniu (przy czym jedno z nich w połączeniu z groźbą użycia siekiery) i przeciwko

wolności. Po
trzecie wreszcie
miał na
względzie ilość
przestępstw,
których skazany
się dopuścił
– wskazanymi
wyrokami
jednostkowymi
A. E. skazano
bowiem łącznie
za popełnienie
trzech
przestępstw,
wszystkich w
życiu skazany
popełnił już
ponad
kilkanaście. Co
więcej, nie
można
zapominać, że
przestępstw, za
które
wymierzono
kary podlegające
łączeniu skazany
dopuścił się
będąc już
uprzednio
karany i
odpowiadając w
warunkach
multirecydywy,
skorzystała co
znamionuję go
jako sprawcę
wysoce
zdemoralizowanego,
który z
popełniania
przestępstw
uczynił sobie
sposób na życie,
sposób na
zdobywanie
środków do
życia.
Okoliczności te

musiały wpłynąć na niekorzyść skazanego i przemawiać za zastosowaniem wobec niego zasady kumulacji przy kształtowaniu wysokości kary łącznej. Z drugiej jednak strony Sąd miał na uwadze to, iż zachowanie skazanego w zakładzie karnym, jakkolwiek niczym szczególnym się nie wyróżnia, to jednak skazany w trakcie pobytu w jednostce penitencjarnej zachowuje się co najmniej poprawnie – wprawdzie był raz karany dyscyplinarnie ale był także nagradzany regulaminowo a jego funkcjonowanie w zakładzie karnym nie budzi większych zastrzeżeń. Wobec przełożonych zachowuje się regulaminowo, nie stosowano wobec niego środków przymusu bezpośredniego,

nie podejmował zachowań autodestrukcyjnych, ze współsadzonymi funkcjonuje bezkonfliktowo, korzysta z zajęć KO i utrzymuje stały kontakt z rodziną.

W konsekwencji Sąd wymierzył skazanemu karę łączną 5 lat i 3 miesiące pozbawienia wolności mogąc wymierzyć ją w granicach od 5 lat (jednostkowa kara najsurowsza orzeczona wobec skazanego wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie o sygn. akt (...) za czyn z art. 280 § 2 k.k. i in.) do 6 lat i 6 miesięcy (suma kar podlegających łączeniu).

Okoliczności wskazane powyżej w szczególności nie pozwoliły na zastosowanie zasady absorpcji w pełniejszym zakresie niż uczyniono to w wyroku.

Zastosowanie

wobec
skazanego
absorpcji mniej
surowych kar
pozbawienia
wolności przez
karę
najsurowszą w
pełnym zakresie
byłoby
nieuzasadnione i
w ogóle nie
wchodziło w
grę. Również
pełniejsze
zastosowanie
zasady absorpcji
stanowiłoby w
ocenie Sądu
nadmierną
gratyfikację, na
którą skazany
jednak nie
zasłużył. W
szczególności
liczba
przestępstw
popelnionych
przez skazanego
i to na
przeźreni
bardzo długiego
odcinka czasu
oraz popelnianie
ich w warunkach
powrotu do
przestępstwa
wskazuje, iż
ich popelnianie
stało się –
przynajmniej na
pewnym etapie
jej życia –
sposobem
skazanego na
życie, co nie
może podlegać
akceptacji i musi
spotkać się ze
stanowczą

reakcją prawa. Z tego względu, biorąc pod uwagę wymienione powyżej okoliczności przedmiotowe, za zasadne uznał Sąd skorzystanie z zasady absorpcji w takim zakresie jak wynika to z wymiaru wymierzonej skazanej kary łącznej pozbawienia wolności choć jak widać z powyższego i tak kształtując swe orzeczenie o karze łącznej w dużym stopniu Sąd kierował się zasadą absorpcji.

Wniosek

zmiana zaskarżonego wyroku poprzez połączenie kar wymierzonych skazanemu wyrokami Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawach o sygn. (...) i (...) i wymierzenie kary łącznej 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

<p>o umorzenie postępowania o objęcie karą łączną kary wymierzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie o sygn. (...)</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>	
<p>W świetle powyższych wywodów nie może budzić najmniejszych wątpliwości to, iż Sąd Okręgowy w istocie dopuścił się obrazy prawa materialnego – art. 85 § 1 i 2 k.k. choć nie takiej jak to wskazuje Prokurator w apelacji. Stosując bowiem w niniejszej sprawie przepisy kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. (wprowadzonym nowelizacją wynikającą z ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych</p>	

innych ustaw –
Dz. U. z 2015
r., poz. 396) do
dnia 23 czerwca
2020 r. (kiedy to
przepisy
ponownie
zmieniono
ustawą z dnia 19
czerwca 2020 r.
o dopłatach do
oprocentowania
kredytów
bankowych
udzielanych
przedsiębiorcom
dotkniętym
skutkami (...)¹⁹
oraz o
uproszczonym
postępowaniu o
zatwierdzenie
układu w
związku z
wystąpieniem
(...)¹⁹ (Dz. U.
z 2022 r.,
poz. 2141) nie
popenił błędu
jednak nie
dostrzegł – i tu
nie uchronił się
błędu – iż na
czas orzekania
skazany odbył
już w całości
karę
wymierzoną mu
wyrokiem Sądu
Rejonowego P.
(...) w P. w
sprawie o sygn.
(...) w związku
z czym kara ta
nie podlegała już
łączeniu. Stąd
zaszła
konieczność
korekta

	zaskarżonego orzeczenia.	
OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
	Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
	Przedmiot utrzymania w mocy	
0.1 Wyrok Sądu I instancji utrzymano w mocy de facto w części dotyczącej rozstrzygnięcia o wynagrodzeniu obrońcy z urzędu oraz co do kosztów sądowych. Nawet		

<p>bowiem orzeczenie zawarte w pkt 3 wyroku, a więc o pozostawieniu do odrębnego wykonania wyroków nie podlegających łączeniu odnosi się – wobec zmiany pkt 1 i 2 – do innych orzeczeń, niż to wynikało z rozstrzygnięcia Sądu I instancji.</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		
<p>Powodem utrzymania wyroku w mocy jest fakt, iż w tym zakresie wyrok ten był słuszny i nie był nawet przedmiotem zaskarżenia.</p>		
<p>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>o.o.1Sąd Apelacyjny</p>		

zmienił
natomiast wyrok
Sądu I instancji
w ten sposób, że:

- uchylił pkt
1, 2 i 3
zaskarżonego
wyroku,
- na podst.
art. 85 § 1
k.k. i art. 86
§ 1 k.k. wzw.
z art. 4 § 1
k.k. połączył
wymierzone
skazanemu
wyrokami:
Sądu
Rejonowego
P. (...) w
P. w sprawie
o sygn. (...)
oraz Sądu
Okręgowego
w P. w
sprawie o
sygn. (...)
kary
pozbawienia
wolności i
wymierzył
A. E. karę
łącną 5 lat
i 3 miesiące
pozbawienia
wolności;
- na podst.
art. 572
k.p.k.
umorzył
postępowanie
o objęcie
karą łączną
kary
pozbawienia
wolności
wymierzonej

<p>skazanemu wyrokiem Sądu Rejonowego P. (...) w P. w sprawie o sygn. (...);</p> <ul style="list-style-type: none"> na podst. art. 63 § 1 k.k. zaliczył skazanemu na poczet wymierzonej mu niniejszym wyrokiem kary łącznej okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach: Sądu Rejonowego P. (...) w P. o sygn. (...), tj. od dnia (...) ⁽¹⁾ oraz Sądu Okręgowego w P. w sprawie o sygn. (...), tj. od dnia (...), 	
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	
<p>Powody zmiany wyroku, a więc zupełnie nowego ukształtowania kary łącznej, zostały szeroko omówione w pkt 3.1. uzasadnienia i nie ma potrzeby</p>	

argumentacji tej ponawiać w tym miejscu.			
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
		# art. 439 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy			

prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe powodach uchylenia	o	
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
pkt III	Zasądzono na rzecz ustanowionego dla skazanego obrońcy z urzędu adw. K. M. koszty związane z udzieloną	

	<p> pomocą prawną w postępowaniu odwoławczym z uwagi na złożony wniosek obrońcy poparty oświadczeniem, iż koszty te nie zostały obrońcy w żaden sposób zwrócone. Wysokość wynagrodzenia ustalono w oparciu o § 17 ust. 5 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18) mając na uwadze fakt, iż odbyła się jedna rozprawa przed Sądem odwoławczym </p>	
pkt IV	<p> Zgodnie z art. 624§1 k.p.k. Sąd może zwolnić oskarżonego (skazanego) od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów </p>	

sądowych jeśli
uzna, iż byłoby
to zbyt uciążliwe
ze względu na
sytuację
rodzinną,
majątkową i
wysokość
dochodów. Jak
ustalono,
skazany nie
posiada żadnego
majątku, a
obecnie odbywa
długoterminową
karę
pozbawienia
wolności w
związku z czym
jego możliwości
zarobkowania są
znacznie
ograniczone

7. PODPIS

**P. M. (1) P. G.
M. Ś.**